

TISKOVÁ ZPRÁVA

Jana Farmanová: WE ARE FAMILY

Kurátor: **Petr Vaňous**

Vernisáž: **čtvrtek 19. 4. 2018 v 18 hodin**

Termín výstavy: **20. 4. – 3. 6. 2018**

Místo konání: **Galerie Vyšehrad (nad Libušinou lázní)**

Jana Farmanová (nar. 1970 v Nitře). V letech 1989 – 1996 absolvovala Vysokou školu výtvarných umění v Bratislavě (prof. Ján Berger). Patří mezi přední současné slovenské malíčky věnující se figurativnímu obrazu a aktualizaci malířské narace, která často přesahuje médium malby směrem k instalaci a práci s prostorem. Opakovaně vystavovala v ČR, například v rámci projektů Prievan (2006, GHMP, Praha), Resetting. Jiné cesty k věčnosti (2007-08, GHMP, Praha), MB, MN, JF, RP, JK, TD (2008, Slovenský inštitút, Praha), 3 kapitola slovenského súčasného umenia (2009, Galerie Kritiků, Praha) nebo Jej svet (2016, OGV, Jihlava).

Jana Farmanová patří mezi výrazné slovenské malíčky-figuralistky. Prostřednictvím tradičního média obrazu vstupuje do diskurzivních témat současnosti. Tím přispívá k aktualizaci výrazových možností současné malby, neboť ji znovu dostává do živého společenského kontextu. Vstupuje-li do veřejně diskutovaných témat, protínajících také oblast vizuální kultury, pak ovšem nijak programově, ale spíše přirozeně, skrze výsledky své koncentrované práce, jenž sama napovídá. Osa autorčina směřování neobsahuje touhu po bezhlavé angažovanosti či po radikálních společenských gestech. Nemá potřebu se zviditelňovat programově. Nepracuje s vnějšími tezemi, které by musela silově prosazovat a které by ji potom strhávaly do oblasti mimo výtvarné umění. Varuje se definitivních tvrzení, formálnosti hesel či významotvorných norem, v malbě samotné potom uzavřené formě a z hlediska obsahu uzavřenému horizontu. Netouží po mocenském vlivu na „chod věcí“. Ne-politizuje. Přesto se jí do malířské práce politický rozměr přirozeně dostává, zvláště když se malbou dotkne minulosti a s ní spojené paměti.

Výstava *We Are Family* reflektuje latentní historii rodinných vztahů a generačních vazeb, které lze postavit vedle oficiálně formulovaných dějin v jejich obecnosti, např. dějin státu, národa, jazyka, kultury apod. Jana Farmanová představuje pražskému publiku cyklus rodinných portrétů, který vznikl na základě společenského otevírání témat spojených s existencí tzv. Slovenského štátu. Jak se vyrovnat s touto totalitní minulostí, která prostupuje nejen konkrétní roky a data, nýbrž prochází také napříč konkrétními rodinami. „Vždy jsme v rodině toto historické období otevřeně komunikovali,“ píše autorka. „Věděla jsem, že můj děda musel být v Hlinkově gardě, zároveň se však jeho bratr oženil s Židovkou a můj děda s babičkou tuto rodinu ukrývali a starali se o její holé přežití...“. Komparací skutečných rodinných událostí uložených ve vzpomínkách a rodinných albech s oficiálním historickým výkladem doby si autorka vytváří ve své malbě prostor pro diskurzivitu, tj. pro možnosti živého uchopení problematiky skrze vizualizaci jednotlivých rodinných aktérů. Naznačením generačních vazeb a historických kontextů prostřednictvím jakési volné galerie předků propojuje Farmanová minulost nejenom se současností, nýbrž také s budoucností, když do této pomyslné rodinné galerie zařazuje jak sama sebe, tak i své děti, tj. dorůstající generaci, která už neměla přímý kontakt s pamětníky Slovenského štátu, ale je s nimi přesto spřízněna a je tedy součástí širší paměti, s kterou je nucena se vyrovnávat: „Původní soubor prací je doplněn portréty čtvrté generace, která už kromě krevního pouta nemá s tou první nic společného.“

V emocionálním slova smyslu nemá již žádný přímý zážitek, vychází sice ze světa svých prarodičů, tento svět jí ale zůstává skrytým a neznámým.“ Je nutné toto diskurzivní pole vztahující se především k morálním a etickým okruhům otázek aktualizovat a vyrovnat se tak kriticky se svou vlastní rodinnou i státní minulostí, zároveň přitom však co nejvíce zohlednit všechny její nuance, které se z paměti a vzpomínek, jež jsou selektivní, vytrácejí a mizí. Autorka pracuje s otevřenými scénáři, které nejlépe odpovídají rozpornosti paměti i iritujícímu tématu fašistického totalitního státu.

„Malířsky jsem chtěla vytvářet velké tuše a akvarely. Vyjadřovat se co nejvolněji. Tak, aby výsledné práce připomínali spontánnost tradiční staré tušové malby, v které je podstatná skvrna, použitá jako zkratka,“ říká o své současné práci Jana Farmanová. Jinými slovy, dotknout se minulosti prostřednictvím co nejčistší emoce, bez rozumových korektivů a jiné vědomé stylizace.

Petr Vaňous

Ticho, 2017, tuš na papíře

Zrození, 2016, tuš a akryl na papíře

Kontakt pro média:

Národní kulturní památka Vyšehrad

MgA. Bohdana Kolenová

propagace, PR

T.: +420 606 937 057

e-mail: kolenova@praha-vysehrad.cz